

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 553/2017-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti SBK INVEST, a. s., Nobelova 9, Bratislava, zastúpenej advokátskou kanceláriou RASLEGAL, s. r. o., Mostová 2, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Slavomír Rabatin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 20 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 52 Er 769/2016-88 z 18. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti SBK INVEST, a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. augusta 2017 e-mailom doručená sťažnosť spoločnosti SBK INVEST, a. s. (ďalej len

„sťažovateľka“), v listinnej podobe doplnená písomným podaním doručeným osobne 9. augusta 2017, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 20 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 52 Er 769/2016-88 z 18. apríla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že napadnutým uznesením okresný súd zamietol námietky sťažovateľky ako povinnej proti exekúcii sp. zn. EX 3485/2016 vedenej pred súdnym exekútorom JUDr. Ladislavom Jakubcom vykonávanej na základe návrhu na vykonanie exekúcie doručeného súdnemu exekútorovi 23. augusta 2016 a na podklade uznesenia Okresného súdu Bratislava II č. k. 50 C 239/2011-192 z 3. februára 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 6 Co 180/2016 z 2. júna 2016 (ďalej len „exekučný titul“). Podanými námietkami sťažovateľka namietala, že v súčasnosti už neexistuje vymáhaný nárok oprávneného, ktorý je predmetom exekučného konania, keďže tento zanikol započítaním vzájomných pohľadávok oprávneného a sťažovateľky, ktoré vykonala sťažovateľka jednostranným úkonom z 8. augusta 2016.

3. Podanou sťažnosťou sťažovateľka namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces, zásady kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní nedoručením vyjadrenia oprávneného k námietkam sťažovateľky proti exekúcii, na ktorom podľa sťažovateľky okresný súd založil svoje rozhodnutie o námietkach. Sťažovateľka ďalej namietala prietahy na strane okresného súdu, ktorý o námietkach nerozhodol v zákonnej 60-dňovej lehote a navyše o nich rozhodol bez nariadenia pojednávania, ktoré bolo podľa sťažovateľky potrebné nariadiť. V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľka namieta nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý sa vôbec nezaoberal námietkou sťažovateľky, že vymáhaný nárok zanikol po vydaní exekučného titulu, a to jednostranným započítaním

vzájomných pohľadávok sťažovateľky a oprávneného. Napadnutému rozhodnutiu preto vyčíta nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť.

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vyslovil nálezom porušenie označených práv sťažovateľky (bod 1) napadnutým uznesením, napadnuté uznesenie zrušil a priznal sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia .

II.

5. Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Nosnú časť sťažnosti sťažovateľky tvorí argumentácia týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci okresným súdom, ktorý napadnutým uznesením zamietol jej

námietky proti exekúcii napriek tomu, že podľa sťažovateľky exekučne vymáhaný nárok po vydaní exekučného titulu zanikol.

8. Ústavný súd si pre účely objektívneho posúdenia skutočností vyžiadal od okresného súdu súdny exekučný spis vedený pod sp. zn. 52 Er 769/2016. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka podaním z 20. júna 2016 podala súdnemu exekútorovi JUDr. Ladislavovi Jakubcovi návrh na zastavenie exekúcie sp. zn. EX 3485/2016 spolu s návrhom na jej odklad. Uvedený návrh bol súdnemu exekútorovi doručený 21. júna 2016 a do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti o ňom nebolo okresným súdom rozhodnuté.

9. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04). Ústavný súd vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedol, že zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci ústavného súdu vyjadrenej v čl. 127 ods. 1 ústavy ako princíp subsidiarity (napr. II. ÚS 130/02).

10. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade

nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

11. V exekučnom konaní podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov má povinný viacero právnych prostriedkov obrany a ochrany svojho postavenia, ktoré môže využiť vtedy, ak sa pri nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí vyskytnú absolútne alebo relatívne prekážky ďalšieho postupu exekučných orgánov, ku ktorým patrí aj tvrdenie sťažovateľky, že exekúcia sa začala, aj keď vymáhaný nárok, ktorý je predmetom exekúcie, zanikol.

12. K právnym prostriedkom, ktoré zákon na ochranu základných práv a slobôd sťažovateľovi účinne poskytuje, patria nielen námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku, ale aj návrh na odklad exekúcie podľa § 56 Exekučného poriadku a návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku. Účel týchto právnych prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní je rovnaký a spravidla spočíva v tom, že v absolútne alebo relatívne neprípustnej exekúcii sa nesmie pokračovať, musí sa zastaviť a prípadne pred rozhodnutím o zastavení sa musí exekúcia (jej vykonávanie) aj odložiť.

13. Z už uvedeného vyplýva, že námietky proti exekúcii sú len jedným z prostriedkov obrany povinného v exekučnom konaní. V súvislosti s tým ústavný súd vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti (napr. II. ÚS 134/05, IV. ÚS 193/2010, III. ÚS 152/2012) už vyslovil názor, že pokiaľ ide o námietky proti exekúcii, nejde o najúčinnější prostriedok ochrany práv povinného, pretože nevyhovenie námietkam nemožno spravidla napádať riadnym opravným prostriedkom. Účinnjším prostriedkom obrany povinného je návrh na odklad exekúcie podľa § 56 ods. 2 Exekučného poriadku (z dôvodu, že možno očakávať zastavenie exekúcie), ktorý možno podať kedykoľvek po doručení upovedomenia o začatí exekúcie, ak je spojený s návrhom na zastavenie exekúcie.

Rovnako je prípustné aj samostatne podať návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 Exekučného poriadku bez ohľadu na to, či boli alebo neboli podané námietky proti exekúcii podľa § 50 Exekučného poriadku, prípadne sa takým námietkam nevyhovelo.

14. Ústavný súd považoval za preukázané, že sťažovateľka „účinnější“ prostriedok nápravy, t. j. návrh na zastavenie exekúcie spolu s návrhom na jej odklad (založený na takmer identickej argumentácii, t. j. na zániku vymáhaného nároku v dôsledku započítania; pozn.), využila, a teda okrem námietok proti exekúcii podala aj samotný návrh na zastavenie exekúcie spolu s návrhom na jej odklad.

Argumentácia sťažovateľky týkajúca sa vyčerpania právnych prostriedkov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom zákone, t. j. že proti napadnutému rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie a ani iný riadny či mimoriadny opravný prostriedok (a teda, že sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpala všetky právne prostriedky nápravy, ktoré jej zákon účinne poskytoval; pozn.), nie je vecne správna, pretože Exekučný poriadok umožňoval sťažovateľke i inú ochranu ňou označených práv (bod 13), ktorú sťažovateľka aj využila.

15. Vzhľadom na princíp subsidiarity, na ktorom je založená právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, sa so všetkými námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu, musí v prvom rade vysporiadať okresný súd. Navyše proti rozhodnutiu okresného súdu ako exekučného súdu v takom prípade je (v súlade s § 58 ods. 5 Exekučného poriadku) prípustné aj odvolanie, o ktorom by rozhodoval odvolací súd. Iba za predpokladu, že sťažovateľka využije všetky jej dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo základnej slobody a nebude s ich uplatnením úspešná, môže sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. K tomu treba dodať, že sťažovateľka nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinná postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľkou ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo

je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (m. m. IV. ÚS 193/2010).

16. Skutočnosť, že o návrhu sťažovateľky na odklad exekúcie a jej zastavenie koná okresný súd, zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na prerokovanie veci.

17. Tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta prietahy v konaní zapríčinené nerozhodnutím okresného súdu o námietkach v zákonom stanovenej lehote, sa ústavný súd nezaoberal z dôvodu, že sťažovateľka nepremietla svoju sťažnostnú argumentáciu do znenia petitu.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z uvedeného v okolnostiach danej veci vyplýva, že sťažovateľkou navrhovaný petit sťažnosti nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie ústavného súdu. V petite sťažovateľka nenamieta samotný postup okresného súdu a nežiada ani vysloviť v súvislosti s postupom okresného súdu porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Navyše ak by tak aj sťažovateľka urobila, v danom prípade by ústavný súd musel podanú sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú, a to z dôvodu, že podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak je preto zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti

pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Keďže z podanej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že o námietkach sťažovateľky bolo rozhodnuté napadnutým uznesením 18. apríla 2017, je zrejmé, že v čase predbežného prerokovania sťažnosti k porušovaniu označených práv už nemohlo ani dochádzať.

18. Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že ani nedoručením vyjadrenia k námietkam povinného proti exekúcii nedošlo k porušeniu sťažovateľkou označených práv, a to z dôvodu, že napadnuté uznesenie okresného súdu nebolo založené na skutočnostiach obsiahnutých vo vyjadrení oprávneného k námietkam. Ako predovšetkým z bodov 26 až 43 napadnutého uznesenia vyplýva, okresný súd sa nezaoberal skutočnosťami, ktoré nastali pred vznikom exekučného titulu a v nadväznosti na to ani následným jednostranným právnym úkonom – započítaním pohľadávok zo strany sťažovateľky. V postupe okresného súdu preto ústavný súd porušenie princípu rovnosti zbraní nevzhliadol.

19. Vychádzajúc z uvedených skutočností bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a vzhľadom na odmietnutie sťažnosti stratilo rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017